

Још исте вечери дођоше и уђоше у клисуру. Запалише факље. Те мрачне ноћи је у планини и долини било мрачније од срца верског лицемера. Али многобројним факљама сс начини светло јасније од сјајног дана. Јутарњу молитву је обавио на улазу од теснаца и скрушено се молио творцу.

Са лицем простртим по земљи молите,
Ако хоћете да вам Господ испуни жеље

Кад дођоше у околину *Кључа*, стиже хабер од Омер бега сина Турхан бегова, господара од Трикале, који је био испослат напред као претходница (гјози): "Краљ је у граду и ничему се не нада". Одмах распореди своје пукове, па навали у правцу ка граду. Чаркације истог часа ободоше своје коње и изађоше напред. Пред њима је била једна велика река, преко које није било брода. Па пошто је мост био покварен, то је војска воду препливала и пала под град. Краљ, мислећи да је гро победоносне царске војске још далеко, претпоставио је да је то одељак турских акинџија, па остаде у граду преврћући чаше. Овај неверник, огроман какав је био, стаса као Хезбер, на сваких десет Турака, које би видео, попио би по једну пуну чашу. Да би посматрао битку, попе се на једну високу кулу. Од војске која је ту са њима била од коњаника и пешака, састави једну јаку војску (алај). У центру ове војске били усредсређени: *черкезени*⁵⁰⁷ војници с пушкама и *дарбезени*⁵⁰⁸. Ову војску распореди покрај вароши. Они први витезови турски који су на коњима поигравали, постројише се испред ове војске. Управише поклоче и молитве да се чуло чак до *Ариша*⁵⁰⁹ па ободоше коње. Разгоре се љута битка и крвопролиће. Попадале мртви и рањени.

Сабље се искрзаше, копља се поломише,

Бојно поље испуни се крвљу.

Пушке ти се чиняху као пчеле,

Од њих се спасао само онај, кога је Бог чувао.

Лете земберци⁵¹⁰ као скакавци,

На кога слете од тела му душу раставе.

Укратко, ту се испред града разви голема битка, љута и крвава тако, да је и сам проклети неверник одао признање. Па ипак, божијом помоћи, неверник је окренуо своје лице и потучен се вратио још пре но што је и стигао Махмуд паша. Мали број само успео је да се

⁵⁰⁷ Черкезен нека врста оружја; војска тим оружјем наоружана, можда аркебуз.

⁵⁰⁸ Дарбзен, врста мерзера, топова за разбијање градова.

⁵⁰⁹ Арш највиша сфера небесна изнад седмог неба, где Бог седи.

⁵¹⁰ Земберек, челично перо, федер. Овде нека врста пројектила.

враги у град. У томе стиже и његова екселенција Махмуд паша. Град се обрете у средини победоносне војске. Подграђе (варош) ватром запалише. И поветарац је нагињао победи. Град, будући слаб, очајан и исцрплен понуди предају. Под условом да се поштеди краљу глава, уговорилише да он преда све своје градове и све благо, целу своју ризницу. Под таквим условом краљ изађе из града и одмах га послаше у табор победоносном султану. Махмуд паша дознаде да се краљев брат (кечи каландаш) налази у граду *Звечају*. Појури против њега и одмах град опседе. Градска посада, немајући снаге да се брани, била је принуђена да закуца на вратима за милост. Изађоше па и краљевог брата предадоше. Победоносни султан, отац освајања, беше дошао под град Јајце. Ту (Махмуд паша) дође да пољуби праг падишаховог престола. Пошто краљ и његов брат беху ухваћени, то се и Јајце без борбе покори, и ако му по јачини и неосвојљивости нема равна. Они ставише себе султану на расположење. Победоносни султан нареди да се из тога града изведу заробљеници којих је било безброј много. Неке од њих испоклања, а другима, опет допусти да остану у граду.

Кратко речено, ова пространа земља са градовима њеним и местима уђе у састав освојења зарађених и крвавој сабљи царској.

Потом Махмуд пашу посла против *Херцега*, који је исто тако био бег (кнез) од једне земље као и краљ.

Тај пас *Херцег* побеже, отисну се на море. Победоносна војска царска освоји већину његових градова и ослободи већи део његове земље. После тога он је послао у престоницу цару на службу свога сина и затражио милост и опроштење. Његов син, двораник миљеник, путем женидбе постао је царски сродник и добио на управу провинцију Анатолију. Постао је и командант флоте.

После једне или две године, и ова земља пса *Херцег* претвори се из наследне у стечену земљу, пошто он онај свет замени паклом, кад је отишао на пут са кога се ни враћа. И тако целокупна његова земља би присаједињена исламским земљама.

Осим тога, између исламске земље (турске) и босанске земље била су два знаменита кнеза (бега) неверника: *Ковачевић* (Ковач огли) и *Павловић* (Павле огли). Сви они је од њих био независан. Обојицу царске слуге ухватили и свезане изведоше пред цара. Све им градове и целокупну територију њихових земаља ослободише, па их